

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. kovo 20 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Algirdo Taminsko (kolegijos pirmininkas) ir Jūratės Varanaukaitės, susipažinusi su 2023 m. kovo 1 d. paduotu ieškovės UAB „Tarptautinė statybos korporacija“ kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. sausio 17 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Vilniaus apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 22 d. sprendimo dalis, kuria buvo patenkintas trečiasis ieškovės reikalavimas pripažinti ieškovei nuosavybės teisę į inžinerinius statinius: 49,20 m ilgio tvoros (*duomenys neskkelbtini*) dalį, 4,45 m pločio vartus (*duomenys neskkelbtini*) ir tvorą (*duomenys neskkelbtini*), ir Vilniaus apygardos teismo 2021 m. balandžio 20 d. nutarties dalis, kuria minėta Vilniaus apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 22 d. sprendimo dalis buvo palikta nepakeista, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 23 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e3K-3-67/2022 buvo panaikinta, ir ši bylos dalis perduota iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 23 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-67/2022 nurodyta, kad „tokie inžineriniai statiniai kaip tvora, vartai paprastai pagal savo paskirtį tamauja žemės sklypui, kuriame jie pastatyti, saugodami šį žemės sklypą nuo pašalinių asmenų patekimo į jį ir kitokio nepageidaujamo jam poveikio. Tokių inžinerinių statinių funkcinis tamavimas žemės sklype esantiems statiniams gali būti antraeilis. Todėl paprastai tvora, vartai turėtų būti pripažįstami žemės sklypo priklausiniais. Į aplinkybę, kaip nagrinėjamoje byloje, jog žemės sklypas ir jame esantys pastatai priklauso bendraturčiams skirtingos nuosavybės forma (asmeninė ir bendroji dalinė), taip pat turėtų būti atsižvelgiama, nustatant dominuojantį pagrindinį daiktą, kuriam tamauja tvora ir vartai, kurio priklausiniais tokiu atveju jie turi būti pripažįstami“ (nutarties 41 punktas).

Bylos dalį antrą kartą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, Vilniaus miesto apylinkės teismas 2022 m. rugsėjo 29 d. sprendimu nusprendė iš dalies tenkinti ieškinį ir:

pripažinti ieškovei UAB „Tarptautinė statybos korporacija“ bendrosios dalinės nuosavybės teisę į visas tvoros (*duomenys neskkelbtini*) 70/179 dalis: inžinerinį statinį – tvorą (*duomenys neskkelbtini*), inžinerinį statinį – vartus (*duomenys neskkelbtini*), inžinerinį statinį – tvorą (*duomenys neskkelbtini*);

atmesti ieškovės UAB „Tarptautinė statybos korporacija“ reikalavimą dėl inžinerinio statinio – tvoros (*duomenys neskkelbtini*), inžinerinio statinio – vartų (*duomenys neskkelbtini*), inžinerinio statinio – tvoros (*duomenys neskkelbtini*) atidalijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės.

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. sausio 17 d. nutartimi paliko nepakeistą Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. rugsėjo 29 d. sprendimo dalį dėl tvoros atidalijimo.

Kasaciniu skundu ieškovė UAB „Tarptautinė statybos korporacija“ prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. sausio 17 d. nutarties ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. rugsėjo 29 d. sprendimo dalis, kuriomis teismas nusprendė atmesti ieškovės reikalavimą dėl inžinerinio statinio – tvoros (*duomenys neskkelbtini*), inžinerinio statinio – vartų (*duomenys neskkelbtini*), inžinerinio statinio – tvoros (*duomenys neskkelbtini*), atidalijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės, ir šioje dalyje priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti ir:

1.1. Atidalyti iš bendrosios dalinės nuosavybės ir priteisti ieškovei nuosavybės teisę inžinerinius statinius:

1.1.1. tvoros dalį (*duomenys neskkelbtini*), 49,20 m ilgis iš 158,70 m (*duomenys neskkelbtini*), UAB „Geovisata“ 2019-03-28 parengtoje žemės sklypo schemoje pažymėtą indeksu t6 ir esančią ieškovei asmeniniam naudojimui priskirtoje žemės sklypo (*duomenys neskkelbtini*) dalyje;

1.1.2. vartus (*duomenys neskkelbtini*), 4,45 m ilgis, (*duomenys neskkelbtini*);

1.1.3. tvorą (*duomenys neskkelbtini*), 10,02 m ilgis, (*duomenys neskkelbtini*).

1.2. Atidalyti iš bendrosios dalinės nuosavybės ir priteisti atsakovui R. R. nuosavybės teisę tvoros dalį (*duomenys neskkelbtini*), 109,50 m ilgis iš 158,70 m (*duomenys neskkelbtini*), UAB „Geovisata“ 2019-03-28 parengtoje žemės sklypo schemoje pažymėtą indeksu t, t1 ir t2 ir esančią atsakovams R. R. ir S. G. R. asmeniniam naudojimui priskirtoje žemės sklypo (*duomenys neskkelbtini*) dalyje.

2. Likusioje R. R. skundžiamame teismo sprendime ir nutartį palikti nepakeistus.

Ieškovės kasacinis skundas grindžiamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskustuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovės paduotas kasacinis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:

1. Tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismai, padarydami išvadą, kad ginčo statiniai yra žemės sklypo priklausiniai, todėl jie

negali būti atidalinti iš bendrosios dalinės nuosavybės neatidalinus žemės sklypo, netinkamai aiškino ir taikė priklausinius ir atidalijimą iš bendrosios dalinės nuosavybės reglamentuojančias teisės normas, nevertino Nekilnojamojo turto registro duomenų, išreiškiančių savininko valią atskirą savarankišką daiktą (ne)laikyti priklausiniu, ir dėl to netinkamai kvalifikavo Nekilnojamojo turto registre įregistruotų daiktų teisinę padėtį, sprenddami dėl tokių daiktų atidalijimo galimybes. Tačiau Nekilnojamojo turto registre ginčo statiniai ir nuosavybės teisės į juos yra įregistruotos kaip savarankiški nekilnojamieji daiktai, o ne kaip žemės sklypo priklausiniai. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą ir suformuotą teismų praktiką pats daikto savininkas sprendžia dėl priklausinio teisinio statuso suteikimo.

2. Nekilnojamojo turto registro įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Nekilnojamojo turto registre nekilnojamieji daiktai registruojami kaip nekilnojamojo daikto priklausiniai įstatyme nustatytais atvejais arba tų daiktų savininko prašymu priklausinių duomenis įrašant į pagrindinio nekilnojamojo daikto registro įrašą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, aiškindamas šią normą, yra nurodęs, kad kai įstatyme nenustatyta kitaip, būtent daikto savininkas sprendžia, kokį teisinį statusą suteikti nekilnojamajam daiktui – suformuoti nekilnojamojo turto kadastro nustatyta tvarka daiktą kaip atskirą nekilnojamojo turto objektą ir įregistruoti savarankišku (pagrindiniu) daiktu ar šį daiktą įregistruoti kito – pagrindinio daikto (žemės sklypo, statinio) – priklausiniu, jeigu tai leidžia daikto prigimtis. Taigi, sprendžiant dėl daikto likimo, teisiškai reikšmingas ir sukuriantis teisinius padarinius yra daikto savininko apsisprendimas, kokį teisinį statusą suteikti nekilnojamajam daiktui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. kovo 23 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-14/2011](#); 2017 m. lapkričio 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-380-378/2017](#)).
3. Aplinkybė, kad ginčo statiniai gali būti formuojami atskirais nekilnojamaisiais daiktais, patvirtina pats jų sukūrimo faktas – pagal žemės sklypo bendraturčių jungtinės veiklos susitarimus buvo abstrakčiai susitarta statyti tvorą, o ją pastačius ji buvo suformuota 4 savarankiškais nekilnojamaisiais daiktais: 158,70 m ilgio tvora (*duomenys neskkelbtini*); vartais (*duomenys neskkelbtini*); 10,02 m ilgio tvora (*duomenys neskkelbtini*); broma (*duomenys neskkelbtini*) (kuri asmeninės nuosavybės teise jau priteista ieškovei). Tai patvirtina, jog viso žemės sklypo tvora gali būti formuojama ir keliais nekilnojamaisiais daiktais, galinčiais būti savarankiškais daiktinių teisių objektais, nes tokie daiktai atitinka jiems suformuoti ir funkcionuoti įstatymų nustatytus reikalavimus.
4. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad bendrosios dalinės nuosavybės teisės subjektas, be kitų specifinių teisių, būdingų bendrosios dalinės nuosavybės teisiniam santykiams, turi teisę reikalauti atidalyti jo turto dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės. Bendraturčio teisė atidalyti savo dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės nėra absoliuti – šios teisės įgyvendinimas galimas tiek, kiek nėra pažeidžiami įstatymai, kitų suinteresuotų asmenų teisės ir teisėti interesai, tačiau ši teisė bet kuriuo atveju, be paties bendraturčio valios, gali būti apribota tik įstatymu arba teismo sprendimu pagal įstatymą ([CPK 4.39 straipsnio](#) 1 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. lapkričio 14 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-341-695/2019](#) 20 punktas). Tokio ribojimo, kad kol neatidalytas žemės sklypas, negalima atidalyti jame esančių statinių, nėra ir to nenumato nei vienas teisės aktas.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#), 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovei UAB „Tarptautinė statybos korporacija“ (j. a. k. 110019391) sumokėtą 107 (vieną šimtą septynis) Eur žyminį mokestį 2023 m. vasario 28 d. AB SEB banke mokėjimo nurodymu Nr. 2001.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Artūras Driukas

Algirdas Taminskas

Jūratė Varanaukaitė